

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

Утвърдил

Директор:

Антоанета Николова

**СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ
НА
ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО МАКСИМОВ“
ЗА ПЕРИОДА 2024 – 2029 ГОДИНА**

Стратегията за развитие на училището за периода 2024/2029 година е одобрена от Обществения съвет (Протокол № 7/13.09.2023 г.), приета е с Решение № 1, взето с Протокол № 11/13.09.2023 г. от заседание на Педагогическия съвет и е утвърдена със Заповед № РД 03-120/23.10.2023 г. на директора на училището.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Общи положения

1. Нормативна основа
2. История. Статут
3. Администриране

II. Анализ на състоянието на образователната институция

III. SWOT анализ

IV. Мисия и визия на училището. Принципи

V. Стратегическа цел и подцели. Дейности по оперативните цели

VI. Индикатори за измерване на дейностите по изграждане системата за качество

VII. Приложение: План за изпълнение на дейностите по стратегията за развитие

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Настоящата Стратегия определя развитието на ОУ „Христо Максимов“ град Самоков през следващите 5 години чрез оптимизиране и обновяване на технологиите, методите, средствата и организацията на дейностите в съответствие с приоритетите за развитие на образованието в Република България и принципите на общото Европейско образователно пространство.

Самата стратегия е резултат от осъзната в училищната общност необходимост от промяна и превръщането на училището в организатор, създаващ условия за личностно развитие на учениците чрез формиране на ключови компетентности и способности за самостоятелно усвояване на знания.

1. Нормативна основа

Стратегията за развитие на училището се основава на приоритетите, целите и стандартите, заложиени в следните документи:

Нормативни основания за разработване на стратегия за развитие на институцията

1. Правна рамка на ЕС

- 1.1. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 12.02.2001 г. за европейско сътрудничество при оценяване качеството на училищното образование;
- 1.2. Препоръка на Европейския парламент и Съвета от 18.06.2009 г. за приемане на Европейска референтна рамка за осигуряване на качеството в професионалното образование и обучение.
- 1.3. Европейската референтна рамка за ключовите компетентности за учене през целия живот.
- 1.4. Програма „Образование“ 2021-2027 с европейско финансиране.

2. Национална правна рамка

2.1. При разработването на стратегия за развитието си ОУ „Христо Максимов“ се съобрази с редица национални стратегически документи:

- Национална програма за развитие „България 2030“;
- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030);
- Стратегия за възпитателната работа в образователните институции (2019 – 2030 г.)
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030);
- Национална стратегия за детето (2018 – 2030 г.);
- Секторна стратегия за безопасност на движението по пътищата (2021 – 2030);
- Национална програма за превенция на насилието и злоупотребата с деца 2023 – 2026, приета с Решение № 51 от 23.01.2023 г на Министерския съвет от 26.01.2023 г.;
- Национална програма за закрила на детето (2019 г.);
- Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България;
- Национална квалификационна рамка на Република България;
- Национални програми за развитие на образованието;
- Закон за предучилищното и училищно образование (ЗПУО).
- Държавни образователни стандарти
- Областната стратегия за развитие на област СОФИЯ;
- Областна стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;
- Общинска стратегия за развитие на образованието;
- Общинска стратегия за личностно развитие на децата и учениците и др.

2.2. Стратегията за развитие на училището се разработва в съответствие с изискванията на:

- Закон за предучилищното и училищното образование
- Закон за професионалното образование и обучение
- Закона за закрила на детето;
- Закон за защита на личните данни;
- Закона за защита от дискриминация;
- Закон за семейните помощи за деца;
- Закон за здравословни и безопасни условия на труд;
- Държавните образователни стандарти;
- Колективен трудов договор в системата на предучилищното и училищното образование;
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст;
- Механизъм за противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование и др.

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

Настоящата Стратегия за развитие на ОУ „Христо Максимов“ град Самоков е разработена на основание чл. 263, ал.1, т.1, ал. 3, 4 и 6 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и чл. 7, ал. 1 от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС).

Стратегията за развитие на ОУ „Христо Максимов“ град Самоков обхваща петгодишен период от 2024 до 2029 учебни години, като се актуализира при необходимост. Към Стратегията за развитие на училището ежегодно се прилага план за действие и финансиране, а резултатите от изпълнението се отчитат в края на всяка учебна година.

Стратегията за развитие на ОУ „Христо Максимов“ град Самоков е одобрена от Обществения съвет на училището (чл. 269, ал. 1, т. 1 от ЗПУО).

2. История и статут

В ОУ „Христо Максимов“ град Самоков се обучават 138 (брой) ученици от първи до седми клас. Обучението се осъществява от 16 (брой) педагогически специалисти.

Наименованието на училището е ОУ „Христо Максимов“ град Самоков.

Седалището на училището е град Самоков; улица „Христо Максимов“ № 1.

Официалният адрес е : град Самоков- 2000; улица „Христо Максимов“ № 1.

Училището е общинско и средишно. Според вида на подготовката то е неспециализирано, а според етапа или степента на образование е основно от I до VII клас.

Училището осигурява общообразователна и разширена подготовка. Създават се условия и за допълнителна подготовка с цел развитието на интелектуално, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всяко дете и на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му.

Предимство на училището е целодневната организация на обучение, в която са сформирани 7 полуинтернатни групи от първи до седми клас. Училището осигурява обедно хранене и целодневно обучение на 138 ученици.

За постигане на целите си училището работи в партньорство с органите на местната власт и неправителствени организации.

Страниците на летописната книга на училището ни отвеждат в далечната 1840 година. Родолюбовиви българи от Долна махала, които изградили основите на черквата „Въведение Пресвета Богородица“, в която се чело и пяло на български език, искали рожбите им да знаят родно четмо и писмо.

До 1860 година училището се помещава в частни къщи, а през 1861 година вече има собствена сграда, представляваща едноетажна постройка с лице, обърнато на север – към черквата.

През двукрила врата се влиза в широк коридор, като от лявата страна се намира учителската стая, а от дясната – голяма класна стая. Учениците стоят по 7-8 души на

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

пейка, а учителят на черкелски стол.

В църковното килийно училище тогава работят 7 души учители. Заниманията се водят целодневно, като се обучават само момчета – общо 45. Църковното настоятелство похарчва за училището 6555 гроша.

През 1899 година се открива Неделно девическо училище. Учениците учат в четири отделения. През 1906 / 1907 учебна година има 97 ученици. През 1907 / 1908 учебна година има 150 ученици.

От Освобождението до 1910 година училището се смята административно за клон на Централното градско училище „Кирил и Методий“.

На 12 април същата година учителите от Долномахаленското училище се събират на съвет, от чийто протокол става ясно, че тогавашният главен учител Иван Кабрански дава предложение за отделяне на училището като самостоятелно и съответно за преименуването му.

И така през 1910 година Долномахаленското училище е преименувано в Народно първоначално училище "Христо Максимов".

Благодарение на помощта на учителите и учениците, то е построено само за 11 месеца.

На 24 януари 1926 г. тържествено е осветена и открита новата училищна сграда от господин Никола Найденов -министър на народното просвещение. Той прерязва трикоълорната лента и обявява училището за открито.

На 25 януари 1926 г. учебните занятия започват в новата сграда.

През 1953 година училището става пълно основно, с детска градина, 5 начални класа и 3 прогимназиални.

През 1961 година започва строежът на физкултурен салон, работилница, кабинети.

И така до днес ... Ученици и учители вървят ръка за ръка, за да преодоляват трудностите по пътя, който ни е завещан от първите, дръзнали да запалят светлината на знанието в Долна махала.

Администриране

Постигането на стратегическите и оперативните цели за планирания пет годишен период е обвързано с приемането и гласуването на педагогически съвет на План за изпълнение на дейностите, включващ времеви график, отговорни лица за изпълнение на конкретните дейности, бюджет и отчитане на резултатите.

Очакваните резултати са обвързани с редица външни фактори, което ги прави

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

трудно прогнозируеми. Те се превръщат в желано състояние, което ангажира всеки представител на образователната институция с поемане на конкретна отговорност за всяка една от дейностите, залегнали в плана.

Планът е разработен на базата на обобщен анализ на силните и слабите страни на училището и установените потребности в сферата на качеството на образователния процес.

Предвижда се актуализацията му да се извършва при необходимост или на всеки две години.

Мониторингът по изпълнение на предвидените в плана дейности е приоритет на ръководството на училището с активното участие на обществения съвет като орган за граждански контрол.

ОУ „Христо Максимов“ град Самоков работи на делегиран бюджет. Има опит при планирането и разходването на финансовите средства. Изградената система за финансово управление и контрол на публичните средства в образователната институция като план от дейности, обхващащ управленски задължения и политики и методи гарантира сигурност при управлението на финансовите средства.

Голяма част от предвидените мерки и дейности за постигане на оперативните цели не изискват финансиране. Те са обвързани от активната намеса на човешки фактор чрез осъществяването на меки мерки, политики и дейности.

Финансовото осигуряване изпълнението на стратегията за развитие на училището се осигуряват от делегирания бюджет на училището, собствени средства, средства от проекти, финансирани от ЕС, и от национални програми.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА ИНСТИТУЦИЯ

1. Характеристика на образователната среда: Основни предизвикателства пред образователната система и ефективни начини за справяне с тези предизвикателства на ОУ „Христо Максимов“ град Самоков.

Новите предизвикателства пред традиционните образователни модели и традиционните форми на общуване са продиктувани от динамично променящите се обществени отношения и дигитализацията на образователния процес. Единствен начин за справяне с предизвикателствата е изграждането на автономни и инициативни личности, уважаващи другите, способни да работят съвместно, владеещи ключови компетентности, с нагласи за учене през целия живот, осъзнати за силните си страни и способни да ги развиват и прилагат за себе си и в полза на общността. За тази цел училището прави своя избор да се развива като съвременна конкурентноспособна образователна институция, на която целите и резултатите от ученето са подчинени на новите образователни стандарти, обвързани с условията и процесите за тяхното постигане.

Ключовите компетентности, които учениците в ОУ „Христо Максимов“ град Самоков трябва да овладеят като комплекс от взаимосвързани знания, умения и нагласи или отношения, необходими за личностното им развитие и изграждането на активната

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

им гражданска позиция, намират своето място в изучаването на общообразователната, разширената и допълнителната подготовка. ОУ „Христо Максимов“ град Самоков предприема политики и мерки, необходими за успешна личностна и професионална реализация и активен граждански живот в съвременните общности.

Образователната институция е изправена и пред друго предизвикателство – осигуряване на възможности за приобщаващото образование като неизменна част от правото на образование, като процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всеки ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици. В контекста на приобщаващото образование ОУ „Христо Максимов“ град Самоков дава ясен знак за хуманизъм и толерантност, тъй като в него се обучават интегрирано 2 ученици със специални образователни потребности (СОП) от II клас. Училището е започнало процеса на интеграция на ученици със СОП още през 2007 година.

Ярък пример за демократичния дух на образователната институция е приобщаването на родителите като активни участници в образователния процес и разгръщането на възможностите им за граждански контрол чрез участие в Обществен съвет.

Автономията на училището включва правото му да разработва училищни учебни планове, учебни програми за разширена и допълнителна подготовка, както и да разпределя учебната програма в рамките на съответния етап в зависимост от потребностите на учениците. Това е истинско предизвикателство, носещо след себе си и свобода, и отговорност, защото резултатите от избора стават известни след години.

Важен фактор за гаранция на качествено образование е непрекъснатото повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и превръщането ѝ не само в право, но и в задължение. Въвеждащата квалификация е за адаптиране в образователната среда и за методическо и организационно подпомагане и е ориентирана към преимуществено към млади и новоназначени педагогическите специалисти, назначени на нова длъжност или заемат длъжност след прекъсване на учителския си стаж за повече от две учебни години. Въвеждащата квалификация се организира в рамките на вътрешноинституционалната квалификация като на лицето се определя наставник. Наставничеството се утвърди като подкрепа в ОУ „Христо Максимов“ град Самоков на новоназначения педагогически специалист в процеса на адаптирането му към професия и се приема добре от него при методическото и/или административното подпомагане при изпълнението на задълженията му.

В ОУ „Христо Максимов“ град Самоков продължаващата квалификация на педагогическите специалисти се реализира чрез обучения по национални програми и повишаване на компетентностите на конкретния педагогически специалист под формата на семинари, дискуссионни форуми, открити практики с цел обмяна на опит, представяне на проекти, резултати и анализи на реализирани педагогически изследвания и др..

В съответствие с професионалния профил на изпълняваната длъжност, се търси път за професионално развитие, адекватно на националната, регионалната, общинската и училищната политика, насочено и към напредъка на учениците. Очакванията са тези политики и мерки за кариерно развитие на педагогическите специалисти да благоприятстват атестацията им като оценка на съответствието на дейността им с

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

постигнатите резултати.

Гаранция за добро управление е и умението за управление на делегиран бюджет и осигуряване на алтернативни източници на финансиране, което училищното ръководство поставя като една от приоритетните си оперативни задачи.

2. Демографска характеристика:

ОУ "Христо Максимов" е общинско училище в гр. Самоков. Неговата история започва в 1840 г.:

- Взаимна толерантност и демократичност между различните етнически групи ученици;
- Квалифициран учителски състав;
- Умение за планиране;
- Сътрудничество между учители и ученици, родители, институции и организации
- Прилагане на нови образователни модели;
- Иновационни преподавателски практики;
- Участие в проекти и конкурси на общинско, регионално, национално и международно ниво;
- Сформирани групи целодневно обучение за всички класове от I – VII клас;
- Добра материална база. Училището притежава основна сграда и допълнителни съвременни сгради, добре обзаведени учебни стаи, компютърен кабинет и поддържан училищен двор;
- Връзка между управленските функции: планиране – организиране – координиране – мотивиране – контрол;
  - Добра реализация на учениците в средните училища;
  - Заемане на призови места в обявени регионални и национални конкурси и състезания.
- Наличие на съвременна техника;
- Разширена Internet мрежа;
- Удобни мобилни връзки с колектива на училището;
- Библиотека с добър библиотечен фонд;
- Работа по проекти;
- Богат и разнообразен годишен календар с извънучилищни дейности и спортни прояви;
- Популяризиране на специфични за региона празници и ритуали.

3. Характеристика на училището:

3.1. Ученици

В училището се обучават ученици от първи до седми клас включително, живеещи в град Самоков и селата на община Самоков.

Анализът на движението на ученици показва, че учениците се преместват основно по семейни причини, преместване поради смяна на местоживеене и напускане на страната. В периода от 2018 до 2023 година има отписани от училище 15 ученици.

Средният годишен успех на училището през периода 20.. – 20.. година, по учебни години е :

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

1. За учебната 2022/2023 година е 4.85 (четири цяло, осемдесет и пет стотни)

В училището са създадени възможности за включване на учениците в разнообразни форми на занимания по интереси:

- Математическа логика;
- Аз и моят роден край;
- Аз и моят роден град Самоков;
- Уча бързо, лесно и интересно;
- Дигитални умения. Фотография.
- Езиков свят;
- Забавна математика;
- Природата и моят роден край;
- Млади природолюбители.

2.2. Педагогически специалисти и непедагогически персонал

През учебната 2022/2023 година щатният персонал в ОУ „Христо Максимов“ - Самоков е 20, от които 16 педагогически специалисти, в т.ч. директор, 1 заместник-директор учебна дейност и 4 непедагогически персонал.

Училището се управлява от директор. 16 преподаватели са с висше образование, ОКС „магистър“ или „бакалавър“. Голяма част от учителите повишават квалификацията си в различни квалификационни форми: семинари, обучения, придобиване на квалификационни степени. Носители на професионално – квалификационни степени са 13 педагогическите специалисти:

Квалификационна степен	V	IV	III	II	I
Брой педагогически специалисти	1	4	2	3	4

Кариерно развитие на учители и учители ГЦОУД:

Кариерно развитие на учители и възпитатели (брой)			
Учител:	1	Учител ГЦОУД	4
Старши учител	9	Старши Учител ГЦОУД	2
Главен учител	0	Главен Учител ГЦОУД	0

По отношение на възрастовите характеристики на персонала – педагогически и непедагогически – броят на работещите:

- над 50 годишна възраст е 7 /седем/ учители;
- между 30 и 49 годишна възраст – 6 /шест/ учители;

- под 30 г. – 3 /трима/учители

В училището има две синдикални структури, което оказва положително влияние при регулиране на трудовите отношения с директора на училището. Същите участват при разработване на вътрешноучилищните правилници, правила и процедури.

3.3. Материална и учебно-техническа база

ОУ „Христо Максимов“ разполага със съвременна материално-техническа база, която се стремим да разширяваме и модернизирате всяка година.

Учебният процес се провежда в просторни, светли и добре обзаведени класни стаи и кабинети. На разположение на всички ученици са:

Компютърен кабинет с интернет – достъп;

STEM център с модерен кабинет и лаборатория по природни науки;

Физкултурен салон;

Богата училищна библиотека;

Клуб- игротека;

Столова и кабинет по готварство;

Медицински и ресурсен кабинет;

Площадка по безопасност на движението

Училищен Бюфет - лафка

Административни помещения;

Обширен двор със пет спортни площадки, място за отдих с пейки и зеленина.

Всички учебни помещения са оборудвани със съвременна учебна мебел и учебни технически средства.

Липсва осигурен достъп на лица в неравностойно положение.

3. Мерки за повишаване качеството на образованието

Нарастват изискванията към институциите и ОУ „Христо Максимов“ - Самоков предприема необходимите политики и мерки за повишаване качеството на образованието и осигуряване на условия за развитие на уменията, талантите и способностите в областта на науките, технологиите и изкуствата, за насърчаване към здравословен начин на живот, физическа активност и занимания със спорт в образователната институция:

3.1. Насочени конкретно към учениците:

- формиране на умения за учене и компетентности в областта на българския и на чужд език;
- формиране на културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество;

- подкрепа при формиране на инициативност и предприемачество, дигитални компетентности, STEM умения и др.;
- насоченост към формиране на социални учения за общуване, самооценка, самоконтрол, работа в екип и др.;
- проследяване на индивидуалното развитие и постигнатите резултати на всеки ученик;
- осигуряване на обща и/или на допълнителна подкрепа за ученици с обучителни трудности и/или с проблемно поведение, в риск от отпадане, със специални образователни потребности;
- постигане на устойчивост/повишаване на резултатите от НВО;
- осигуряване на занимания по интереси според желанията на учениците и възможностите на училището;
- осигуряване на условия за физическа активност и участие в спортни дейности и др.

3.2. Ориентирани към педагогическите специалисти:

- ефективно планиране (дефиниране на ясни образователни цели и планиране на дейности, надграждащи усвоеното и ориентирани към самостоятелна, творческа работа от страна на учениците), избиране и прилагане на иновативни методи, техники и средства при провеждане на учебния час, мотивиращо управление на паралелката;
- използване на мултимедийни презентации, STEM разработки и електронни ресурси в образователния процес;
- осигуряване на заместване на отсъстващи учители;
- процес на непрекъснато повишаване квалификацията на педагогическите специалисти.

5. Гражданско, здравно и екологично и интеркултурно образование, патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности на учениците.

Повишава се необходимостта от гражданско участие и ОУ „Христо Максимов“ – Самоков работи активно за повишаване на гражданско, здравно и екологично и интеркултурно образование в разширената подготовка (по общообразователни учебни предмети, включени в раздел А или по учебни предмети, които не се изучават в раздел А в съответния клас, но се изучават в процеса на училищно обучение), в които да се изучават интегрирано учебни предмети от областта на глобалното, гражданското, здравното образование, предприемачеството, управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда, както и такива, които формират национално самочувствие, патриотичен дух и родолюбие.

В ОУ „Христо Максимов“ се планират и реализират дейности, насочени както за запознаване на учениците с националните, европейските и световните културни ценности и традиции, така и за съхраняване и утвърждаване на българската национална идентичност и българското национално самосъзнание.

Приоритет в училищната политика е усвояването на българския книжовен език. За постигане на целите, свързани с изискванията към устната и към писмената реч при

усвояването на българския език.

В работата на педагогическите специалисти водещи са иновативността и ефективността, организацията на образователния процес се гради на научна обосновааност и прогнозиране на резултатите от иновациите за високо качество на резултатите от обучението по всички учебни предмети. Налице е и интегритет на науките – изучаване на учебни предмети от областта на глобалното, гражданското, здравното и интеркултурното образование, предприемачеството, управлението на личните финанси и програмирането, защитата на родината, населението и околната среда.

6. Осигуряване на равен достъп до образование и превенция на риска от ранно отпадане

Традиционно ОУ „Христо Максимов“ определя като един от основните си приоритети превенцията на ранното напускане на учениците и превенцията от отпадане на учениците в задължителна училищна възраст. Усилията на училищната общност са насочени към потребностите на ученика и неговата мотивация за учене и приемане на мерки за повишаване качеството на образованието.

Училището прилага мерките, регламентирани в Постановление № 100 на Министерски съвет от 8.06.2018 г. за създаване и функциониране на Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст:

1. своевременно установяване на причините и прилагане на мерки за предотвратяване отсъствието на ученици;
2. своевременно извършване на посещения по домовете на ученици в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини;
3. системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в образователната институция;
4. предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане в съответствие с държавния образователен стандарт за приобщаващо образование;
5. предлагане на мерки за ангажиране на застрашените от отпадане ученици в училищния живот и др.

Ориентацията към интересите и мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика са акцент в работата на всеки учител с оглед преодоляване на пречките пред ученето.

Важно място е отделено на дейности, ориентирани към осигуряването на равен достъп до качествено образование и приобщаване на учениците от уязвими групи.

7. Приобщаване на учениците, противодействие на агресията, тормоза и насилието

ОУ „Христо Максимов“ осигурява *обща подкрепа за личностно развитие*, която е насочена към всички ученици, гарантира участието и изявата им в образователния процес и включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти в Общината – обмен на информация и на добри педагогически практики с цел подкрепа на всички учители за подобряване на работата им с учениците в класа;
2. кариерно ориентиране на учениците – провеждано от класния ръководител или от ЗДУД;
3. занимания по интереси;
4. дейности за превенция на обучителните затруднения, вкл. логопедична и ресурсна работа;
5. допълнително обучение по учебни предмети с акцент върху обучението по български език, включително оgramотвяване на ученици, за които българският език не е майчин;
6. консултации по учебни предмети и допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
7. провеждане на консултации с напреднали ученици и др.;
8. допълнителна и обща подкрепа на ученици с голям брой отсъствия.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие се предоставя въз основа на оценка на индивидуалните потребности на ученика, извършена от екип за подкрепа за личностно развитие на ученика. Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на ученици със специални образователни потребности, в риск, с изявени дарби и с хронични заболявания.

ОУ „Христо Максимов“ прилага не само политика за подкрепа за личностно развитие на учениците, но и за изграждане на позитивен организационен климат и за утвърждаване на позитивна дисциплина. Изграждането на позитивен организационен климат изисква създаване на условия за сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между всички участници в процеса на образование.

Основен принцип в утвърждаването на позитивна дисциплина в ОУ „Христо Максимов“ - Самоков е институционалната политика за противодействие на тормоза и насилието, полагането на координирани и последователни усилия за предотвратяване на агресията във всичките ѝ видове и създаване на по-сигурна среда в образователната институция. При работата с учениците в ОУ „Христо Максимов“ - Самоков се прилагат мерки и подходи, гарантиращи изслушване на ученика, осъзнаване на причините за проблемното му поведение и предоставяне на възможност за усвояване на добри поведенчески модели спрямо себе си и останалите.

В организирането и провеждането на всички дейности в ОУ „Христо Максимов“ се прилагат принципите на:

- хуманизъм и толерантност;
- равнопоставеност и недопускане на дискриминация;
- автономия при провеждане на образователни политики;

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул."Христо Максимов"№ 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

- самоуправление и децентрализация;
- прозрачност на управлението;
- предвидимост на развитието на училищното образование и др.

III. SWOT АНАЛИЗ

Целта на SWOT – анализа (силни, слаби страни, възможности и заплахи) е да се определи количествено и качествено състоянието на училището като система. Приложи се групов метод на работа с цел оценката да бъде по-обективна. Чрез него се поставя стратегическата диагноза и е база за извеждане на стратегическите цели и мерки.

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ, тенденции и прогнози, възможности
<p>Благоприятна и творческа атмосфера;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ОУ „Христо Максимов“ има дългогодишни традиции и резултати в образователна дейност, съобразена с динамичното социално-икономическо развитие на община Самоков и региона; - ОУ "Христо Максимов" е общинско училище в гр. Самоков. Неговата история започва в 1840 г.; - Взаимна толерантност и демократичност между различните етнически групи ученици; - Квалифициран учителски състав; - Умение за планиране; - Сътрудничество между учители и ученици, родители, институции и организации - Прилагане на нови образователни модели; - Иновационни преподавателски практики; - Участие в проекти и конкурси на общинско, регионално, национално и международно ниво; - Сформирани ГЦОУД за всички класове от I – VII клас; - Много добра материална база. Училището притежава основна сграда с добре обзаведени учебни стаи, компютърен кабинет, допълнителни сгради с клуб 	<ul style="list-style-type: none"> - Училището се намира в квартал на града с преобладаващо ромско население. - Ограничено финансово осигуряване, ниски единни разходни стандарти за дете и ученик, които не съответства на реалната пазарна икономика и стойността на услугите, доставките, материалите и др. и не се актуализират достатъчно - Малко учители умеят да работят в STEM центъра на училището. <p>Наред със своите силни страни система в STEM центъра има и доста затруднения. Освен софтуерните проблеми често има и хардуерни несъвместимости.</p> <p>Стара сграда- градоред.</p> <p>Рискове:</p>

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

<p>игротека, медицински кабинет, логопедичен и ресурсен кабинет и поддържан училищен двор;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Физкултурен салон. - STEM център - Всички класни стаи са оборудвани със статичен проектор, дисплей и компютърна свързаност. - Преподавателите са с подготвеност според новите изисквания на GDPR. <p>Връзка между управленските функции: планиране – организиране – координиране – мотивиране – контрол;</p> <p>Добра реализация на учениците в средните училища;</p> <p>Заемане на призови места в обявени регионални и национални конкурси, олимпиада и състезания.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Наличие на съвременна техника. - Разширена Internet мрежа; - Компютърен кабинет <p>Множество независими работни места на един компютър.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Интерактивни дисплеи в компютърен кабинет и четири класни стаи. - Удобни мобилни връзки с колектива на училището; - Библиотека с богат библиотечен фонд; - Работа по проекти; - Богат и разнообразен годишен календар с извънучилищни дейности и спортни прояви; - Популяризиране на специфични за региона празници и ритуали; <p>Екипна работа на преподавателите и съвременни интерактивни методи на преподаване;</p> <p>Стимулиране на личната изява на детето-творец;</p> <p>Разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности;</p> <p>Сигурност и ангажирано отношение към личността на ученика – предимство на</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ниска степен на раждаемост сред българските семейства, трайна тенденция на намаляване на броя на учениците поради намаляване на раждаемостта в града/региона и вследствие на демографски процеси и миграция. - Недостиг на финансиране; - Силни конкуренти; - Наличие на икономическа несигурност; - Постоянен ръст на миграция; - Липсва осигурен достъп на лица в неравностойно положение. - Медицинско обслужване не обхваща целия престой на учениците в училище - Преобладаващата част от родителите са от уязвими групи и ромски произход. - Слаба активност за дарителство. - Непрекъснато увеличаване на пенсионната възраст. - Спад на мотивацията и амбицията на учениците от ромски произход след 5 клас. - Слаба заинтересованост на част от родителите от образованието на децата им и от осъществяваните дейности и инициативи в училището. - Увеличаване на броя на учениците, които се отглеждат от роднини или в непълни
---	---

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

малкото училище; Екологично, здравно и гражданско образование; Ранно чуждоезиково обучение – английски език Компютърна грамотност; „На училище без раница” за 1 – 4 клас; Представителна униформа. Всички учебни помещения са оборудвани със съвременна учебна мебел и учебни технически средства.	семејства.
--	------------

Нуждата от петгодишна Стратегия за развитие на ОУ „Христо Максимов“ за периода 2024-2029 г. е продиктувана от амбицията ни за осигуряване на интегрирани и достъпни услуги за образование, както и за приобщаване на ученици от други райони на града за пълноценно участие в образователния процес и за взаимодействие с родителите и превръщането им в активни партньори.

Тя е съобразена с националната и регионална политика в сферата на образованието. Нашите приоритети отчитат специфичните особености и традиции на училищната образователна среда и представят нашите виждания за качествено образование образователните принципи и цели, заложи в текстовете на ЗПУО. Заложените приоритетни области обхващат всички значими предизвикателства в системата на образованието и обучението и последователно намират своето систематично място в нея.

Нашият екип поема отговорност да провежда училищна политика на партньорство в образователния процес, в която водеща роля имат учениците и учителите, директорът и другите педагогически специалисти, както и родителите като заинтересовани страни.

IV. МИСИЯ И ВИЗИЯ НА УЧИЛИЩЕТО. ПРИНЦИПИ

1. Мисия на училището

Училище с минало, чийто опит усвояваме, настояще, което градим и бъдеще, в което вярваме.

Мисията на ОУ „Христо Максимов“ е да осигурява съвременна, модерна подготовка на учениците от първи до седми клас, да подготвя българските ученици за учене през целия живот, чрез предоставяне на образователен продукт, отговарящ на европейските критерии и изисквания за качество. ОУ "Христо Максимов" осигурява равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на училищното образование на учениците като предпоставка за равнопоставена и пълноценна личностна реализация. Качественото образование дава възможност на учениците да се развиват като отговорни, грижовни и активни членове на обществото. То запазва и развива таланта на всяко дете,

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

така че да живее пълноценно, да придобива с радост нови знания и умения и да израства като самостоятелна, мислеща и социално отговорна личност.

Училището дава задълбочена общообразователна подготовка на учениците в основната образователна степен от 1 до 7 клас, както и целодневно обучение за всички ученици от висококвалифицирани и мотивирани педагози.

Директор, заместник- директор по учебната дейност, 16 учители, съвместно с Обществен съвет, Училищно настоятелство и родителски активни създават условия за развитие на интелекта, интересите и способностите на учениците, за формиране на гражданска позиция и приобщаване към националните и общочовешки ценности, уважение и толерантност към различните етноси и култури, прагматична насоченост, самостоятелност и инициативност в социалната адаптация на личността.

ОУ „Христо Максимов“ подкрепя и подпомага усилията на всеки ученик да израсне като личност с богата култура, с ярко изразено гражданско съзнание и поведение, с висока нравственост и толерантност към другия чрез творческо преподаване и развитие на индивидуалността и творческите заложби му.

ОУ „Христо Максимов“ има амбицията българските деца да получат много добра подготовка, да станат знаещи и можещи, мислещи творчески личности. Подхождайки с необходимото търпение и уважение към личността на детето, ние се грижим за неговото пълноценно физическо и духовно израстване. Децата са нашата радост и богатство. Затова ние ги пазим, така както се пази безценно съкровище, и ги учим на знания – нашия прозорец към света.

Нашата мисия е ОУ „Христо Максимов“ да бъде център за образователна, културна и възпитателна дейност в град Самоков. Образованието е мост между материалния и духовния свят на ученика.

ОУ „Христо Максимов“ – Самоков осигурява равен достъп до образование независимо от етнос, пол, социална принадлежност и подкрепя за развитие и приобщаване в системата на училищното образование на учениците като предпоставка за равнопоставена и пълноценна личностна реализация.

ОУ „Христо Максимов“ е призвано да формира личности с добра интелектуална подготовка и култура, с ярко изразено гражданско съзнание и поведение, способни за ефективна обществена реализация. Да възпитава и обучава според държавните образователни изисквания и стандартите на Европейския съюз в духа на демократичните ценности. Да осигурява условия за усвояване и формиране на общочовешки и национални ценности, за развитие на индивидуалността и стимулиране на творческите заложби.

Мисията на ОУ „Христо Максимов“ е успешно да съчетава националните традиции с европейското измерение, чрез развитие на индивидуалните способности на всеки ученик, учител, администратор;

Да подготвя българските ученици за учене през целия живот, чрез предоставяне на образователен продукт, отговарящ на европейските критерии и изисквания за качество.

Да формира ученици - личности от първи до седми клас - знаещи и можещи, с широка култура, национални добродетели и европейски манталитет, способни да живеят пълноценно в България, Обединена Европа и света;

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

Да даде качествено образование и възможност на децата да се развиват като отговорни, грижовни и активни членове на обществото.

Да предостави възможност на всяко дете да развие таланта, така че да живее пълноценно, да придобива с радост нови знания и умения и да израства като самостоятелна, мислеща и социално отговорна личност.

ОУ „Христо Максимов“ чрез постоянната си работа създава гаранции, че децата и учителите придобиват нагласата, знанията и уменията, които са им необходими, за да учат цял живот, да се трудят и проявяват високо гражданско съзнание.

2. Визия на училището

Нашето училище ОУ „Христо Максимов“ е училище на диалог и сътрудничество. То е увлекателно за учениците, създаващо среда за качествено училищно образование, вдъхновяващо за учителите, приобщаващо за родителите, основаващо се на демократични принципи и подготвящо цялата общност за предизвикателствата в 21 век.

Отстоява се идеята, училището да бъде сред водещите културно-образователни институции в града, с ефективно управление и европейска визия.

Училищната среда в ОУ "Христо Максимов" е тази, която създава усещане за принадлежност. Тя е изградена общност на хора, свързани един с друг, чрез общи интереси и ценности. Когато хората се чувстват част от тази общност, те могат да пренебрегват собствените си интереси в името на останалите. Те държат един на друг, работят усилено и се чувстват горди с принадлежността си. Общуването и сътрудничеството със семействата на децата, като важна страна на училищната култура, също има своето значение от гледна точка на важноста от формиране на загрижена училищна общност.

ОУ „Христо Максимов“ се стреми към високи постижения на външното оценяване, олимпиади и конкурси, обновяваща се материална база, със съвременни технологии и интерактивни методи на преподаване; училище, което ангажира, подпомага и стимулира учениците да получат образование, съответстващо на потребностите на съвременния живот; училище, в което постоянно се усъвършенстват професионалните умения на педагозите и е обособена общност от ученици, учители и родители, проявяващи толерантност, загриженост и зачитане на човешките ценности.

Ръководството и педагогическата колегия са отворени за партньорства с общността, родителите и институциите.

Работи се в екип, уважават се всички, които имат продуктивни идеи, инициативи, иновации и работят за успеха и имиджа на ОУ „Христо Максимов“.

3. Принципи

- законосъобразно – осигурява съответствие на целите и предлаганите мерки със законите и подзаконовите нормативни актове
- всеобхватност – училищните политики са подчинени на местно, регионално

и национално ниво и в съответствие с политиките на ЕС.

- прозрачност – всички стратегически документи и вътрешни нормативни актове на училището са публично достъпни.
- документиране – документиране на идеите, предложенията и изказванията в процеса на изготвяне на вътрешните нормативни актове и тяхното съхранение и архивиране.
- обратна връзка – получаване на отговори и реагиране на предложенията на участниците в комисиите и предложенията на ПС.
- приемственост – новите политики, свързани с образователната реформа няма да отрекат вече поетите ангажиментите в рамките на образователната институция и стратегията няма да ги подменя с нови. Добрият опит е не само съхранен, но и продължава да се мултиплицира.
- равнопоставеност – всички заинтересовани страни имат равни възможности за участие в планирането и реализирането на дейностите по изпълнение на стратегическите и оперативни цели.

V. СТРАТЕГИЧЕСКИ И ОПЕРАТИВНИТЕ ЦЕЛИ. ДЕЙНОСТИ ПО СТРАТЕГИЧЕСКИТЕ И ОПЕРАТИВНИ ЦЕЛИ

1. Стратегически цели

Повишаване авторитета на ОУ „Христо Максимов“ чрез изградена единна и ефективна система за управление, която да осигури високо качество на образованието и превръщането на институцията в търсена и конкурентноспособна.

Стратегическите цели на ОУ „Христо Максимов“ са ориентирани към постиженията на образователните политики в страната ни и тези от ЕС. Отчитат се националните традиции, регионалните тенденции и общински политики на българското образование. Приоритет е необходимостта от ефективно прилагане на информационните и комуникационни технологии, иновации в образованието и изграждането на вътрешна информационно-комуникационна структура и връзките в нея за осъществяване на образователните цели. На преден план се извежда интелектуалното, емоционално, социално, духовно-нравствено и физическо развитие и подкрепа на всеки ученик в съответствие с възрастта, потребностите, способностите и интересите му, залегнали в дейностите по постигане на оперативните цели.

Отчетени са състоянието и потребностите към момента, потребностите на човешките ресурси и нуждата им от подкрепа, както и ролята на училището като обществен фактор в системата на образователните институции в общината и региона.

Стратегическа цел 1: Повишаване качеството и ефективността на образователния процес чрез личностно-ориентирания подход и стимулиране на развитието, творческите заложби и потенциала на всеки ученик, създаване на учеща среда за осигуряване на щастливо детство за всяко дете.

Стратегическа цел 2: Повишаване ефективността на управлението на училището.

Стратегическа цел 3: Привличане на ресурси от общността и външната среда, участия в национални и международни програми и проекти на Европейския съюз и тяхното

реализиране.

Стратегическа цел 4: Осигуряване на съвременна и ефективно подкрепяща образователния процес институционална среда.

2. Оперативни цели

Разработените оперативните цели произтичат от мисията и визията на училището, съобразени са с целите и принципите на училищното образование и са ориентирани към системата за управление на качеството на обучението, възпитанието и социализацията в образователната институция и към институционалната среда при отчитане взаимодействието между участниците в образователния процес и сътрудничеството със заинтересованите страни.

Оперативна цел 1: Разработване и утвърждаване на единна и непротиворечива система за ефективно управление на институцията.

Дейност 1. Изграждане на Система за осигуряване качество на образованието:

1. Изготвяне на анализ на образователния процес в институцията в контекста на националните образователни политики и стратегически цели за превръщането на образованието като национален приоритет и намиране мястото на образователната институция в контекста на промените.

Квалификация на ръководния персонал по проблемите, свързани с образователната реформа и адаптирането на училищните политики към новите образователни цели.

2. Приемане на вътрешноинституционални документи, отразяващи политиките на институцията, за изпълнение дейностите по стратегическите и оперативни цели, свързани с подобряване качеството на образованието в ОУ „Христо Максимов“. Своевременна актуализация на вътрешноинституционалните документи спрямо промените в нормативната база на национално ниво.

3. Актуализиране на училищната система за управление на качеството.

3.1. Разработване на общи и специфични мерки за качество, свързани с управлението на институцията, повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, система за контрол на качеството, подобряване на институционалната среда, възпитанието и социализацията на учениците, училищно партньорство със заинтересовани страни.

3.2. Адаптиране на политики за постигането на образователните цели, регламентирани в ЗПУО и в ДОС.

3.3. Разработване на училищни учебни планове за всяка паралелка – всяка година, съгласно изискванията на Наредба № 4/2015 г. за учебния план, приемането им с решение на педагогическия съвет, съгласуване с общественния съвет към училището при условията и по реда на чл. 269, ал. 2 и 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и утвърждаването им от директора на училището.

3.4. Разработване на годишна училищна програма за целодневна организация на учебния ден в съответствие със стратегията и спецификата на училището.

3.5. Изграждане на училищни екипи за:

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

- а) подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
- б) изграждане на позитивен организационен климат;
- в) утвърждаване на позитивна дисциплина;
- г) развитие на училищната общност.

3.6. Предефиниране на политики, приоритети и ценности.

- а) ясно дефиниране на системата от индикатори за контрол и инспектиране на образователната институция.
- б) изготвяне на вътрешна система за ефективен мониторинг и контрол.

1.7. Дооборудване и обогатяване на STEM среда за прилагане на нови методи на преподаване, с цел мотивиране на учениците за учене, усвояване на трайни знания

Дейност 2: Инвестиции в образованието или финансови ресурси

1. Създаване на условия за участие в национални, европейски и други международни програми и проекти. Разработване на училищни проекти:

1.1. Изграждане на училищни екипи за разработване на проекти.

1.2. Провеждане на обучение на екипите по разработване, управление и мониторинг на проекти.

2. Осигуряване на законосъобразно, икономически целесъобразно и прозрачно управление на училищния бюджет.

2.1. Актуализиране на системата за финансово управление и контрол в образователната институция спрямо Наредбата за финансирането на институциите в системата на предучилищното и училищното образование и разработване на

- а) счетоводна политика на образователната институция;
- б) стратегия за управление на риска;
- в) вътрешни правила за антикорупция, за двоен подпис, за предварителен и за текущ контрол, за анализ на натовареността и за текущо наблюдение и самооценка;
- г) система за документооборота;
- д) политика за работа с информационни системи и активи и за информационна сигурност и правила за достъп до информация;
- е) отговорности по вземане на решение, осъществяване на контрол и изпълнение

2.2. Разработване на бюджета съобразно действащата нормативна уредба.

2.3. Осигуряване на прозрачност и публично отчитане на средствата от бюджета и извън бюджетните приходи.

2.4. Разработване на процедури по постъпване и разходване на извънбюджетни средства от дарения, спонсорство, наеми, проекти и др.

2.5. Приходи на училището.

2.5.1. Осигуряване на инвестиции в образователната институция и тяхното законосъобразно, целесъобразно и икономично използване.

2.5.2. Привличане на алтернативни източници за финансиране от работа по проекти и програми, дарения, наеми, спонсорство и др.

2.6. Ефективно използване, подобряване и обогатяване на МТБ на ОУ „Христо Максимов“ - Самоков. Включване на учениците в естетизирането и поддръжката на МТБ, съобразно целите на ОВП и собствените им вкусове и предпочитания

Дейност 3: Квалификационна дейност

1. Планиране, реализиране и документиране на квалификационната дейност за педагогическите специалисти на вътрешноинституционално ниво:

1.1. Проучване на нагласите и потребностите от квалификация на персонала в училище и провеждане на ефективни обучения с доказан резултат съобразно придобитите нови компетентности.

1.2. Приемане на план за квалификация, като част от годишния план в съответствие с приоритетните области за продължаващата квалификация, с националната и регионалната политика и съобразно потребностите от квалификация на педагогическите специалисти в съответния регион, съобразен с изискването педагогическите специалисти да повишават квалификацията си с не по-малко от 48 академични часа за всеки период на атестиране и не по-малко от 16 академични часа годишно за всеки;

1.3. Утвърждаване на наставничеството.

1.4. Насочване повишаването на квалификацията на конкретния педагогически специалист към напредъка на учениците, както и към подобряване на образователните им резултати.

1.5. Създаване на стимули за мотивация за повишаване квалификацията на кадрите чрез учене през целия живот.

1.6. Отчитане на резултатите от проведената квалификационна дейност: мултиплициране и практическо приложение на добрия педагогически опит, получен по време на квалификационната дейност.

2. Планиране, реализиране и документиране на квалификационна дейност за педагогическия персонал, проведена от други институции:

2.1. Изграждане на система за продължаваща квалификация.

2.2. Повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти от специализирани обслужващи звена, от висши училища и научни организации.

3. Споделяне на ефективни практики.

3.1. Изграждане на механизъм за популяризиране на добрия педагогически опит.

3.2. Споделяне на резултатите от обученията и мултиплициране на добрия педагогически опит чрез различни форми на изява:

а) дни на отворени врати, провеждани под формата на открита практика, събирания на педагогическите екипи по ключови компетентности и др.

б) методически семинари и дискуссионни форуми за презентиране на творчески проекти, резултати и анализ на проведени изследвания, с цел споделяне и насърчаване на иновации и повишаване на нивото на квалификация.

3.3. Споделяне на добрите педагогически практики и взаимните посещения на часовете на учителите и възпитателите – всеки учител и възпитател да представи поне по един урок (самоподготовка, занимание по интереси) пред своите колеги;

3.4. Повишаване резултатите на учениците по български език, литература и подобряване четивната грамотност и презентационни умения на учениците

Дейност 4: Нормативно осигуряване

1. Осигуряване на достъп до законовата и подзаконовата нормативна уредба за осъществяване дейността на училището;

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

1.1. Изграждане на вътрешна система за движение на информацията и документите в ОУ „Христо Максимов“:

- а) правила за документооборота;
- б) правила за информационна сигурност;
- в) правила за защита на личните данни;
- г) номенклатура на делата и др.

1.2. Осигуряване на достъп до учебната документация по изучаваните учебни дисциплини;

- 1.2.1. Осигуряване на резервни комплекти от учебници и учебни помагала в училищната библиотека;
- 1.2.2. Поетапна актуализация на библиотечните единици.

1.3. Състояние на училищната документация.

- 1.3.1. Осъществяване на текущ контрол по изрядно водене на училищната документация съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование;
- 1.3.2. Съхраняване и архивиране на училищната документация съгласно изискванията на ДОС за информация и документите.

1.4. Поддържане състоянието на библиотечната информация съгласно изискванията на Наредба № 24/10.09.2020 г. за физическата среда и информационното и библиотечното осигуряване на детските градини, училищата и центровете за подкрепа за личностно развитие.

- 1.4.1. Набавяне на справочна и художествена българска литература;
- 1.4.2. Справочна и художествена англоезична литература;
- 1.4.3. Философска и психологическа литература
- 1.4.4. Методическа литература и др.
- 1.4.5. Провеждане на инвентаризация съгласно сроковете в нормативната уредба.

Дейност 5: Персонал

1. Разработване на правила и/или процедури при подбор, сключване и прекратяване на трудови договори.

2. Създаване на механизъм за откритост и прозрачност при вземане на управленски решения – делегиране на отговорности (разделянето на отговорностите по вземане на решение, осъществяване на контрол и изпълнение).

3. Изработване на критерии за оценка труда на персонала:

3.1. Изготвени, обсъдени и приети критерии за диференцирано заплащане труда на персонала.

3.2. Изработване на критерии за поощряване на педагогическите специалисти с морални и материални награди за високи постижения в предучилищното и училищното образование като стимули за повишаване на мотивацията за професионално усъвършенстване и тяхната активност в развитието на иновативни практики.

4. Актуализиране на вътрешните правила за работната заплата в ОУ „Христо Максимов“

5. Разработване на правила за организиране и провеждане на атестиране на педагогическите специалисти: сформирана атестационна комисия, утвърдени информации и инструктажи, пет критерия от областите на професионална компетентност в зависимост от вида на институцията и стратегията за развитието ѝ и на скала за определяне на достигнатата степен на изпълнението им, атестационни карти,

декларации, планове за методическо и организационно подпомагане, протоколи, заповеди и др.

5.1. План за методическа и организационна подкрепа и определяне на наставник на педагогически специалисти, получили оценки от атестирането „отговаря частично на изискванията“ или „съответства в минимална степен на изискванията“.

5.2. Обвързване на резултатите от атестирането с кариерното развитие на педагогическите специалисти: определяне и утвърждаване от директора на работни места за „старши“ и за „главен“ учител/възпитател, както и възможностите за присъждане на втора и първа степен в рамките на числеността на педагогическия персонал и на средствата от делегирания бюджет.

6. Осигуряване на капацитет за оценка на състоянието на качеството на предлаганото образование в ОУ „Христо Максимов“;

6.1. Изграждане на комисия/екип за управление на качеството на образованието като помощен, консултативен и постоянен работен орган към директора на училището за оказване на подкрепа при управление на качеството в институцията

6.2. Регламентиране на задължения, правомощия, състав и време за заседания на комисията в правилника за устройството и дейността на образователната институция.

Оперативна цел 2: Изграждане на институционална среда и училищен механизъм за подкрепа и адаптиране на учениците в ОУ „Христо Максимов“

Дейност 1: Институционална среда

1. Разработване на мерки за адаптиране на ученика към училищната среда

1.1. Актуализиране на правилата за достъп до сградата, за охрана и сигурност с видеонаблюдение в ОУ „Христо Максимов“

1.2. Приемане на механизъм с мерки и дейности за изграждане на подкрепяща и позитивна институционална среда в ОУ „Христо Максимов“:

1.2.1. приемане на различните форми на обучение, регламентиране условията за промяна в правилника за дейността на училището;

1.2.2. сътрудничество на училището с външни партньори и осигуряване на условия за интерактивно учене.

1.2.3. сформирание на ГУТ и училищна комисия по безопасност и здраве и уреждане в правилник правата и задълженията им за предотвратяване на рисковете;

1.3. Създаване на възможности за включване на ученика в различни форми за занимания по интереси в зависимост от неговите интереси и потребности;

1.4. Осигуряване на условия за неформално и информално учене.

1.5. Осигуряване на условия за възможност за гъвкаво, интерактивно и адаптивно обучение.

1.5.1. Създадени възможности за приложение на ИКТ и STEM в образователния процес по всички учебни предмети;

1.5.2. Разработване от страна на педагогическите специалисти на свои модели на интерактивни добри педагогически и STEM практики;

1.5.3. Осъществяване на контрол по планирането на материала по учебните предмети и разработване на различни образователни материали (вкл. интерактивни методи на преподаване) и използване на електронно четими учебници.

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

- 1.5.4. Създаване условия за гъвкаво прилагане, изменение и адаптиране методите на преподаване от страна на учителите с оглед постигането на по-добри резултати от ученето;
- 1.5.5. Създаване условия за използване на интерактивни техники за окуражаване на учениците да правят връзки и да участват активно в учебния процес.

Дейност 2: Превръщане на училището в приобщаваща и подкрепяща среда

1. Създаване условия за интегриране на ученици със СОП (достъпна среда, ресурсна подкрепа).
2. Предприемане на мерки за социализиране на ученици, за които българският език не е майчин:
  - а) допълнително обучение по учебни предмети, в т.ч. и по български език и литература;
  - б) консултации по учебни предмети, в т.ч. и по български език и литература;
  - в) взаимодействие с образователен медиатор;
  - г) сътрудничество с неправителствени организации, регионалните управления по образование и др. в град Самоков.
3. Утвърждаване на политики за работа с ученици от уязвими групи:
  - 3.1. Участие в различни форми на сътрудничество с неправителствени организации, регионалните управления по образование, органите за закрила на детето, дирекция „Социално подпомагане“ и др.
  - 3.2. Изготвяне на писмени предложения до съответната дирекция „Социално подпомагане“ за предоставяне на помощ в натура за ученици, като предлагат вида на помощта съобразно идентифицираните потребности на всеки конкретен ученик.
4. Утвърждаване на политики за превенция на ранното отпадане от образователната система:
  - а) участие на педагогически специалисти в дейности на екипи по обхват: посещения по домовете на учениците в риск от отпадане, за които се установи, че отсъстват от училището без уважителни причини и разговори с родители/настойници/ лица, полагащи грижи;
  - б) системно взаимодействие с родителите с цел мотивирането им за осигуряване на трайното присъствие на ученика в училище;
  - в) предлагане на мерки за обща и допълнителна подкрепа на учениците в риск от отпадане;
  - г) предлагане на мерки за ангажиране на застрашените от отпадане ученици в училищния живот.
5. Приемане/актуализиране на правила за разрешаване на възникнали конфликти:
  - 5.1. Сформиране на училищна комисия за превенция на тормоза и насилието.
  - 5.2. Изграждане на механизъм за противодействие на тормоза и насилието: превенцията и интервенцията при разрешаването на конфликти и търсене на подкрепа и партньорство в и извън общността.
6. Реализиране на дейности за превенция и разрешаване на конфликти;
  - 6.1. Съвместна работа на ЗДУД с класните ръководители по изпълнение на мерките за превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на

проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес:

- а) създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и за решаване на конфликти по ненасилствен начин;
- б) насочване на детето или ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- в) индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
- г) участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището, включително определяне на възможности за участие на ученика в доброволчески инициативи;

7. Изграждане на вътрешна информационна система за предоставяне на информация, свързана с дейността на училището: актуална интернет страница на училището, електронен дневник, електронно портфолио на класа и др. за формиране на чувството за принадлежност към институцията у всеки възпитаник.

8. Осигуряване на начини и средства за разпространяване на информацията: интернет страница на училището, фейсбук-групата на училището, електронни адреси и групи на класовете и предметните комисии с оглед утвърждаване благоприятна работна среда и положителен облик на училището в общността.

9. Защита на личностното достойнство на учениците и учителите в синхрон с демократичните процеси в обществото.

Дейност 3: Инициативи по основни направления на възпитателната дейност

1. Реализиране на дейности за формиране на знания и умения за здравословен начин на живот: здравни беседи, дискусии с представители на здравни организации, викторини и състезания.
2. Реализиране на дейности за екологичното възпитание на учениците: състезания на открито, посещения в близки местности, изграждане на еко-база, доброволчески еко инициативи (почистване на класната стая, двора на училището, спортните площадки, др.).
3. Реализиране на дейности за възпитание в национални и общочовешки ценности:
  - а) патриотичен календар на класа;
  - б) ученически инициативи за изразяване почит към националните герои и вековната ни история – разписани инициативи за всеки празник;
  - в) представяне на ученическо творчество (възможности за публикуване в училищните, и в местни и национални медии).

Оперативна цел 3: Управление на образователния процес чрез внедряване на ефективна система за обучение и учене, ориентирана към мислене.

Дейност 1: Учебна дейност в ОУ „Христо Максимов“

1. Разработване и въвеждане на модел за подготовка и планиране от страна на учителя:
  - 1.1. Самостоятелно планиране на дидактическата работа за практическото изпълнение на заложените цели на обучението и за постигане на очакваните резултати в съответната

учебна програма за придобиване на общообразователната подготовка в съответствие с предвидените учебни часове по учебен план.

1.2. Насоченост към ритмичното усвояване на учебното съдържание по съответния учебен предмет за даден клас и за осъществяване на съответстващите учебни дейности за гарантиране на изпълнението на цялата учебна програма.

1.2.1. Съобразяване на дидактическата подготовка на урока с учебната програма и с резултатите от входяща, изходяща диагностика и текущото оценяване и го променя гъвкаво при необходимост.

1.2.2. Предвиждане на мерки за диференциран и индивидуализиран подход с нуждаещи се от подкрепа ученици.

1.2.3. Разпределяне на съотношението на уроците за нови знания към тези за упражнения, преговор и обобщение, както и за контрол и оценка, съгласно изискванията на ДОС за общообразователната подготовка и ДОС за оценяване.

1.2.4. Адаптиране на планираната дидактическа работа за различните паралелки спрямо равнището на подготовка и различните потребности на учениците.

1.2.5. Включване на учениците в предварителната подготовка на урока със задачи за проучване, с презентации, с информационни съобщения и др.

1.3. Планиране и използване на ИКТ в урока

1.3.1. Разработване и въвеждане на система за квалификация на учителите във връзка с ефективното използване съвременни информационни и комуникационни технологии в обучението.

1.3.2. Самостоятелно разработване на мултимедийни и електронни уроци.

Дейност 2: Оценяване и самооценяване

1. Използване на разнообразни форми за проверка и оценка на постиженията на учениците (формални, неформални, вътрешни, външни форми на оценяване, самооценяване и взаимно оценяване).

2. Установяване на входното равнище на учениците по учебните предмети или модули, които са изучавали през предходната година в задължителните учебни часове, в триседмичен срок от началото на учебната година чрез текущо изпитване:

2.1. Установени дефицити и набелязване на мерки (допълнително обучение и/или консултации) за компенсиране;

3. Изготвяне и утвърждаване на график за датите за контролни и класните работи предварителното му оповестяване на учениците и на родителите.

4. Изготвяне на критерии за оценяване, запознаване на учениците и родителите им с тях.

5. Изграждане на умения у учениците за самооценяване чрез използване на адекватни критерии и показатели.

6. Осъществяване на перманентен контрол за ритмичност на оценяването съгласно чл. 11 от Наредбата за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

7. Осигуряване на възможности за валидиране на компетентности, придобити чрез неформално обучение и информално учене.

8. Анализ на резултатите и постиженията на учениците: средните резултати на училището от националното външно оценяване, средните резултати за областта, средните резултати за страната, др. (което е приложимо).

Дейност 3: Изграждане на позитивни взаимоотношения ученик-учител; ученик-ученик в

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

ОУ „Христо Максимов“

1. Изграждане на взаимоотношения на партньорство между учителите и учениците:

1.1. Изграждане на политики за подкрепа за личностно развитие на детето и ученика между институциите в системата на предучилищното и училищно образование:

1.1.1. Подкрепа за личностно развитие на ученика (мерки за обща и допълнителна подкрепа).

1.1.2. Изграждане на позитивен организационен климат;

1.1.3. Утвърждаване на позитивна дисциплина;

1.1.4. Развитие на училищната общност.

2. Изграждане на умения за работа в екип в паралелката: използване на интерактивни методи на обучение с доказан ефект върху изграждане умения за работа в екип, организиране на обучения на връстници от връстници, въвеждане на практиката на ученици-наставници за превенция на конфликти, отпадане от училище, развиване на лидерство, участие в клубове и неформални групи по интереси и др.

3. Утвърждаване на позитивен организационен климат в институцията:

3.1. Планиране и реализация на дейности по осигуряване на обучение и възпитание в здравословна, безопасна и сигурна среда, зачитане на учениците като активни участници в образователния процес.

3.2. Осигуряване на условия за формиране на патриотично възпитание, формиране на национално самосъзнание и общочовешки ценности чрез участие на учениците в:

а) организиране и провеждане на училищни празници и събития съобразно календара на националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници (честване на годишнини, отбелязване на значими за историята ни събития, на патрона на паралелката, училището, дискусии по актуални теми и др.);

б) ритуализацията на училищния живот чрез предложения и дейности, свързани с училищните традиции и изграждане на новата визия на училището.

3.3. Участие в организиране и провеждане на училищни кампании, подкрепящи здравето, толерантността, социалната чувствителност, правата на човека, опазването на околната среда и др.

а) здравословен начин на живот;

б) екологично възпитание чрез проектни дейности, състезания и др.;

в) физическа активност и участие в спортни дейности.

3.4. Изграждане на училище без агресия, осигуряващо подкрепяща среда, индивидуално консултиране по възрастови проблеми, проблемно поведение и др.

3.5. Развиване на система за извънкласни и извънучилищни дейности, които спомагат за по-добрата организация на свободното време и са насочени към развитие на творческия потенциал на учениците, като възможности за увеличаване на привлекателността на училището.

4. Утвърждаване на позитивна дисциплина:

4.1. Приемане на правила за поведение в паралелката.

4.2. Приемане, утвърждаване и спазване на етичния кодекс на общността.

4.3. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията.

Основно училище "Христо Максимов" - гр. Самоков

ул. "Христо Максимов" № 1, e-mail: info-2308924@edu.mon.bg, тел. : 0722/66582

- 4.4. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот.
- 4.5. Поощряване на учениците с морални и материални награди при показани високи постижения в областта на науката, изкуството и спорта.
- 4.6. Осигуряване на кариерно ориентиране на учениците, интегрирано в ОВП.
5. Утвърждаване на институционални политики за подкрепа на инициативността и участието на учениците чрез подходящи за възрастта им включващи демократични практики, като:
  - 5.1. Участие в създадените форми на ученическо самоуправление и представителство.
  - 5.2. Участие в организиране и провеждане на доброволчески дейности във и извън училище.
  - 5.3. Участие в поддържане на училищни медии (интернет страници, групи и др.).
  - 5.4. Участие в обсъждане на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т.ч. училищния учебен план чрез формите на ученическо самоуправление.

Дейност 4: Повишаване резултатите от обучението в ОУ „Христо Максимов”

1. Подготовка на учениците за успешно полагане на изпитите от НВО в края на IV и на VII клас.
2. Организиране на допълнително обучение по време на лятната ваканция при условия и по ред, определени със заповед на директора на училището за ученици с обучителни трудности. При необходимост допълнителното обучение може да продължи и през следващата учебна година.
3. Консултиране на учениците, полагащи поправителен изпит и изготвяне на програми за допълнителна работа по учебни предмети или модули.
4. Преустановяване на индивидуалната учебна програма и продължаване на обучението по общата при постигане изискванията на учебната програма за ученици със СОП, които са постигнали изискванията на учебната програма по учебен предмет от училищния учебен план.
5. Изготвяне на програма за превенция на ранното отпадане от училище по различни причини.
6. Подготовка на ученици за участие в състезания, олимпиади, конкурси и др.

Дейност 5: Постигане на високи педагогически постижения

1. Изграждане на система за мотивация на учителите, директорите и другите педагогически специалисти за повишаване квалификацията и за кариерно развитие.
2. Планиране, координиране, управление и контрол на дейностите за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти на училищно ниво.
3. Създаване на условия за включването на педагогически специалисти във форми за продължаваща квалификация – вкл. финансови.
4. Мотивиране на учители за подготвяне на ученици на състезания, олимпиади и др.

Оперативна цел 4: Партньорство и сътрудничество в разработване и утвърждаване на система от специални мерки за училищно партньорство, създаваща социална ангажираност и отговорности на педагогическите специалисти при работа с родители, ученици и общественост в ОУ „Христо Максимов“.

Дейност 1: Партньорство между преките участници в училищното образование

1. Изграждане на механизъм за партньорство между преките участници в училищното образование.

1.1. Създадени условия за подкрепа на млади учители – наставничество.

1.2. Включване на учителите в управлението на промените в училището: сформирани на екипи и комисии.

2. Приети мерки за ефективно партньорство на училищното ръководство с педагогическия екип, обществения съвет и настоятелството.

2.1. Представяне стратегията за развитието на училището пред родителската общност.

2.2. Формиране на нагласи у родителите за партньорство и сътрудничество чрез организиране на родителски срещи и инициативи на паралелките.

2.3. Реализиране на дейности за проучване нагласите и отношенията на родителите по конкретни въпроси – проучвания чрез анкети, интервюта и др.

2.4. Провеждане на разяснителни кампании сред родителите на общи родителски срещи (прием, първи учебен ден, организация и провеждане на НВО, др.).

2.5. Планиране и реализация на дейности за активно участие на родителите в организираните от училището извънкласни дейности.

а) коледни конкурси;

б) празници на словото;

в) училищни изложби;

г) форуми за превенция на агресията и насилието;

д) участие в акции за събиране на помощи за деца и възрастни в тежко социално положение;

е) ден на таланта;

ж) ден на Земята;

з) Трети март;

и) ден на Християнското семейство

к) 24-ти май

3. Сътрудничество със социалните партньори при разработване на концепции, вътрешнонормативни документи, квалификация, предложения, мнения, становища по съвместни проекти, модернизиране на материалната база на институцията.

Дейност 2: Взаимодействие със заинтересовани страни

1. Взаимодействие с институциите в системата на образованието, териториалните органи на изпълнителната власт, органите за местното управление:

1.1. Партньорство с висши училища и обучаващи организации за организиране на продължаваща квалификация на учителите.

1.2. Партньорство с други училища в областта и страната за обмяна на добри педагогически практики, за организирането на различни състезания и културни събития.

1.3 Партньорство с органите на местно самоуправление при подготовката, реализирането и управлението на национални и международни програми и проекти, подпомагащи дейности в областта на образованието.

2. Взаимодействие с дирекция „Социално подпомагане“, Агенцията за закрила на детето и структурите на полицията.

VI. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗМЕРВАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО ИЗГРАЖДАНЕ СИСТЕМАТА ЗА КАЧЕСТВО

1. Утвърдена стратегия за развитие на ОУ „Христо Максимов“.
2. Утвърден план за действие и финансиране за съответната учебна година.
3. Актуализирани правила за приемане на вътрешноинституционални политики.
4. Приет бюджет на ОУ „Христо Максимов“, тримесечни отчети.
5. Разработени и утвърдени училищни учебни планове.
6. Разработена и утвърдена програма за целодневна организация.
7. Изградени училищни комисии и екипи.
8. Разработена или актуализирана система за финансово управление и контрол (СФУК).
9. Наличие на училищен сайт с актуална информация.
10. Утвърдена процедура по постъпване, приемане и разходване на извънбюджетните средства:
  - 10.1. Относителен дял (%) приходи от наеми, проекти, спонсорства дарения спрямо общия бюджет на училището.
  - 10.2. Брой договори за привличане на алтернативни източници за финансиране.
11. Относителен дял (%) на педагогическите специалисти, участвали през календарната година в продължаваща квалификация.
12. Относителен дял (%) на педагогическите специалисти, участвали през календарната година в 16 учебни часа вътрешна квалификация.
13. Относителен дял (%) на педагогическите специалисти, участвали през календарната година в обучения, организирани от специализирани обслужващи звена, от висши училища, научни организации или от обучителни организации, чиито програми за обучение са одобрени от МОН.
14. Публикуване на интернет страницата на училището на вътрешноинституционални документи.
15. Наличие на училищен архив и актуализиран правилник за архивиране на документите, утвърдена номенклатура на делата съгласно изискванията на Държавен архив.
16. Обогатен библиотечен фонд. Набавена справочна и художествена българска литература; справочна и художествена англоезична литература; философска и психологическа литература; методическа литература и др. Проведена инвентаризация съгласно сроковете в нормативната уредба.
17. Утвърдени правила за подбор, сключване и прекратяване на трудови договори.
18. Утвърдени правила и критерии за оценка труда на персонала.
19. Създадени безопасни условия за обучение, възпитание и труд.
20. Утвърдена програма за занимания по интереси и сформирани различни форми (клубове, школи, секции, ателието и др.), съобразени с интересите на учениците и

възможностите на училището.

21. Изградена достъпна образователна и физическа среда.
22. Създаден пакет с разработени материали за диференцирано обучение според равнището на справяне на учениците.
23. Брой подготвени разнообразни учебни материали за урока, съответстващи на различните стилове на учене на учениците.
24. Брой извършени взаимни наблюдения на уроци, брой попълнени карти за наблюдение на урока.
25. Относителен дял (в %) на учениците, успешно положили изпитите от НВО към общия брой ученици съответно в IV и VII.
26. Относителен дял (в %) на учениците на поправителен изпит към общия брой ученици.
27. Относителен дял (в %) на повтарящите ученици към общия брой ученици.
28. Относителен дял (в процент) на успешно завършилите (и получили документ) ученици със СОП.
29. Относителен дял (в %) на отпадналите по различни причини от обучение ученици към броя на учениците за учебната година.
30. Намаляване броя на отсъствията на учениците и контрол на посещаемостта.
31. Брой на учениците – второгодници.
32. Брой проведени срещи с институции: дирекция „социално подпомагане“, Агенцията за закрила на детето, структурите на полицията, представители на с местната общественост, социални партньори.
33. Брой проведени инициативи с включване на родители: проведени заседания на педагогическия съвет с присъствието на представители на родителската общност, родителски срещи, проведени проучвания, анкети и др.
34. Брой на реализирани дейности, мотивиращи учениците за усвояване на допълнителни знания и умения.
35. Резултати от участието на ученици в състезания, олимпиади, конкурси и др.
36. Брой учители, подготвили ученици на състезания, олимпиади и др.
37. Утвърдена система за поощрения и награди на ученици и учители за активно включване в извънкласните и извънучилищни дейности.
38. Принос в издигане имиджа на училището и изпълнение на Стратегията.